asiasana

4/00
27. vsk.

asiasana

osoite:
c/o informaatiotutkimuksen
laitos
pl 607
33101 tre

email:
asiasana@uta.fi

painopaikka:
juvenes print
tampere 2000
issn 0356-0139

toimittajat:
katja hilska
riikka homanen, vast.
katja klemola
marianne pynnönen
mikko saari

valokuvat:
riikka homanen
katja hilska
sanna leppäniemi

kansi:
riikka homanen

sisältö:

vastaavan toimittajan palsta 3

puheenjohtajan palsta 4

udk:n pikkujoulubailandoo 5

opit työhön 7

arkijärkeä tietokoneelle 10

netissä koko maailma 11

kirjastotätien hämärät harrastukset osa 7 12

kieliteknologeille riittää kysyntää 14

Lopun latteuksia

Minä olen kuin se kokeen apina, joka kurkottaa yhä uudestaan banaania kohti ja saa yhä uudestaan sähköiskun.Bzzzzzzz. The monkey never learns. Bzzzzzzz.

Arjen alttarille olen sydämeni uhrannut niin useasti, suurella pieteetillä ja häpeää säästelemättä.Yhä uudelleen kuitenkin hakeudun ihmissuhteisiin, haasteisiin ja jos jonkinmoisiin projekteihin. Pöyhkeässä hybriksessä tunnen hetkellisesti ottaneeni maailman haltuuni. Kävelen kadulla ja mietin mielessäni vastaantulijoita, jotka eivät tiedä minun erikoislaatuista ihanuuttani. Hymyilen heille euforisesti, lähes säälien, ehkä hiven äidillisyyttä katseessani, enkä voi mitään sille suuruuden tunteelle, joka sydänalaani kaivelee.

Bzzzzzzz.Bzzzzzzz.

Perkele. Miksi mikään muu kuin tuska ei tunnu enää kakskyt ja jotain ihmisistä niin kaikenkattavalta. Pää ja hartiat lysyyn notredamilaisittain ja lamaannuttavaa saamattomuutta viikkotolkulla.Ympäristö kaikuu onttoa empatiaa inhimillisyydestä, mutta minä sanon heille, että inhimillisyyttä ei ole. On vain suojaverho, jonka taakse paetaan omaa mitättömyyttä ja elämänpelkoa. Pystyynkuolleet rakkaussuhteet, hengentuotteiden häpäisy julkisesti... naiivi ikaros uskoo yhä elämän latteuksiin noustessaan kohti korniuden lakipistettä. Bzzzzzzz. Loppu tuli.

Niin loppuu Asiasanan ja metsäläisnarsistinkin yhteinen taival. Palaan kaappitaruilijaksi kirjoittelemaan sutjakoita sanoja vaikka kukkasista ja appelssiineista tai sitten jatkan omaa henkistä traditiotani ja verta vuotaen syljen yhteiskuntaa silmään. Arkipäivän Asiasana jää Katja Hilskan hellään huomaan. Kunpa yhteinen elonne olisi onnekas.

E.T. go home now.

Riikka Homanen

Pääsana

Jonkin sortin joutsenlaulun aika.

Kaksi vuotta puheenjohtajuutta, seitsemän puheenjohtajan palstaa, lukuisia kokouksia ja muutama lausunto takanapäin. Ei enää välttämätöntä vastuuta yhteisistä asioista, mutta sitäkin enemmän omista opinnoista. Kuinkahan siihen osaisi taas tottua?

Ainejärjestötyö on kuitenkin ollut antoisaa aikaa. Missä muualla olisin ehtinyt ja voinut tutustua niin moniin ihmisiin ja opiskelijaelämän polttaviin kysymyksiin. Laitoksen väkikin on alkanut käydä mukavasti tutuksi, ja ennakkoluulot ovat karisseet samaa vauhtia. Välillä työt ovat tuntuneet kaatuvan päälle, kun kannanottoja eri asioihin pitäisi saada kasaan viikon varoitusajalla ja omia opiskelijajäseniäkin pitäisi muistaa järjestämällä erilaisia tapahtumia. Aika kuitenkin kultaa muistot ja tuskin enää kuukauden päästä edes muistan niitä unettomia öitä, jolloin yritin järjestää vuorokauteen lisätunteja, että esseet ehtisi edes viikon sisällä takarajan jälkeen palauttaa.

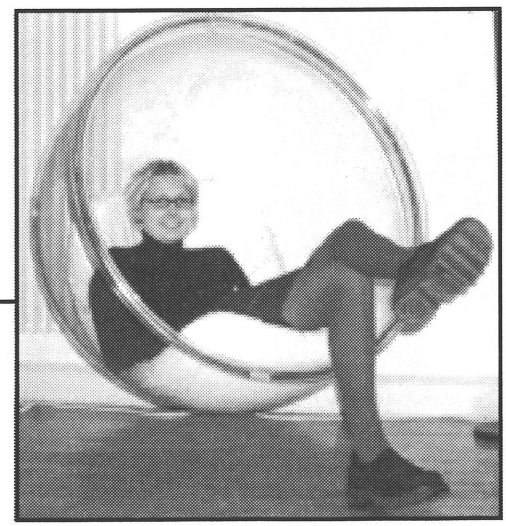
UDK sai asioitaan hoitamaan uuden innokkaan joukon marraskuun vuosikokouksessa. Vain yksi vanha jäsen jäi hallitukseen muistuttamaan siitä "miten ennen aina nämäkin asiat hoidettiin". Uudet ihmiset tuovat mukanaan uusia ideoita ja siksi odotankin erityisellä innolla tulevaa vuotta. Tasa-arvokin toteutui huomattavasti paremmin kuin viime vuonna.

Kiitän ja kumarran yhteistyötovereitani näiden kahden viime vuoden ajalta, sillä ilman teitä en olisi tätä aikaa jaksanut. Samoin toivotan seuraajalleni Sannalle paljon iloa tulevasta puheenjohtajakaudesta ja koko hallitukselle intoa ideoida loistavaa tulevaisuutta UDK:lle.

Katja-Leea Klemola

UDK:n rivijäsen!

katja.klemola@uta.fi

UDK:n pikkujoulubailandoo

Teksti: Riikka Homanen
Kuvat: Katja Hilska ja Sanna Leppäniemi

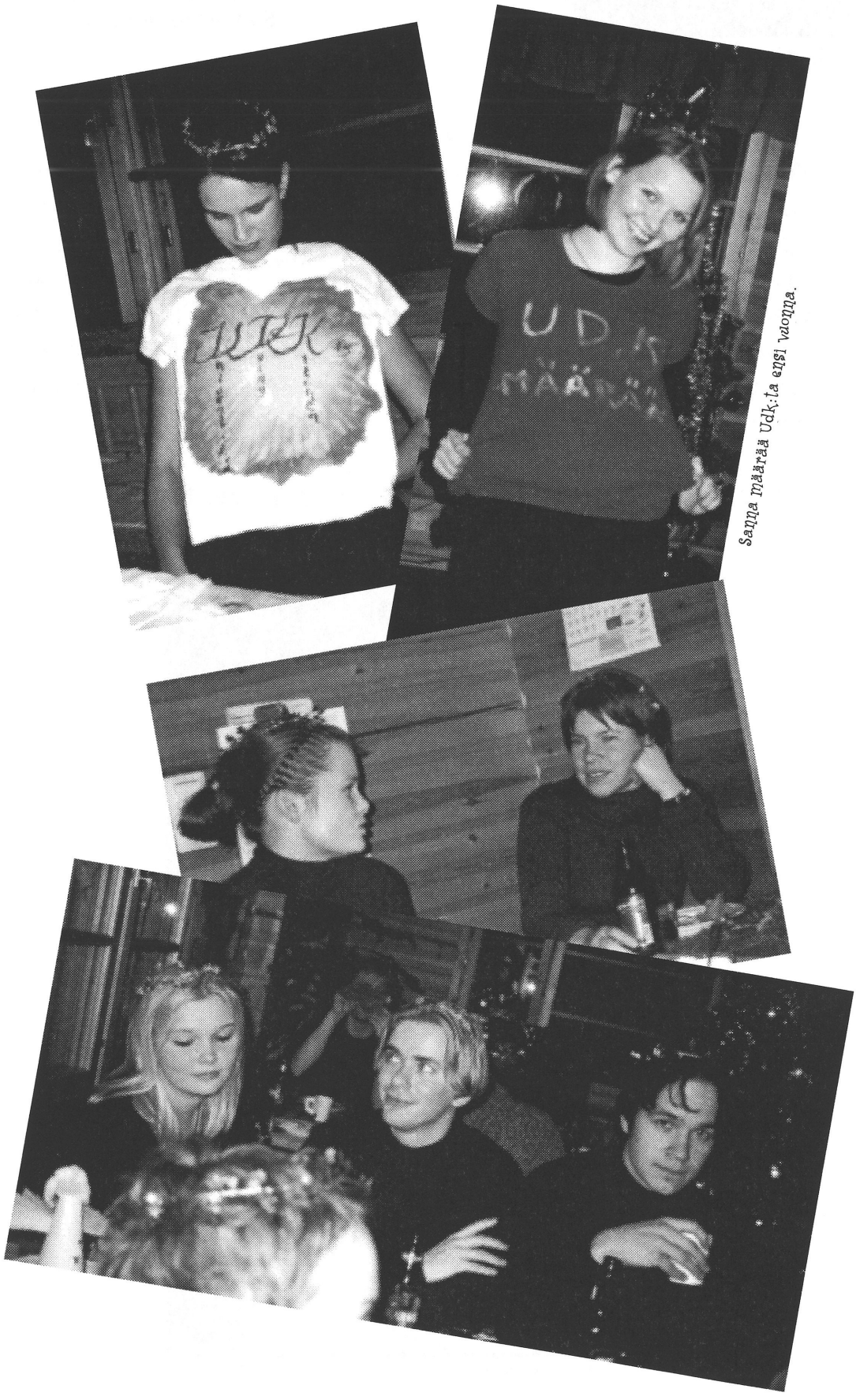
Kaupinojan saunalla 22.11 juhli ainejärjestön rivit pikkujoulua ja vallanvaihtoa vaihtoehtoisesti keskellä pöppelikköä kaukana UKK -instituutin kupeessa. Vallan kahvaan tarttuvat ensi vuonna Timo Aalto, Marianne Partanen, Markku Pitkänen, Juuso Kangaspunta, Pirjo Pelto, Milla Roine, Mari Saikkonen ja Sanna Leppäniemi, Katja Hilska. Puheenjohtajan penkkiä pitää Sanna Leppäniemi ja Asiasanan uudeksi vastaavaksitoimittajaksi tulee Katja Hilska. Kun byrokratian alttarille oli uhrit uhratta, vuorossa oli UDK -henkisten paitojen maalailu ja hieman perinteisemmin ruoka- ja juomakulttuuria roomalaisittain ylenpalttisesti.

Kodak kourassani korjasi satoa. Kauniita ja kalpeita, kas tässä.

Eteerinen joulun kliise. Heitä on, enkeleitä.

pikkujoulubailandoopikkujoulubailandoopikkujoulubailandoo

Sanna määrää Udk:ta ensi vuonna.

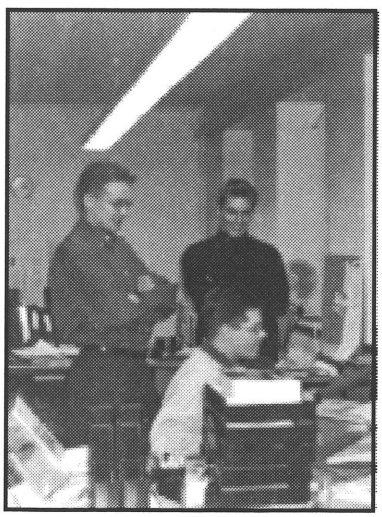
Opit työhön

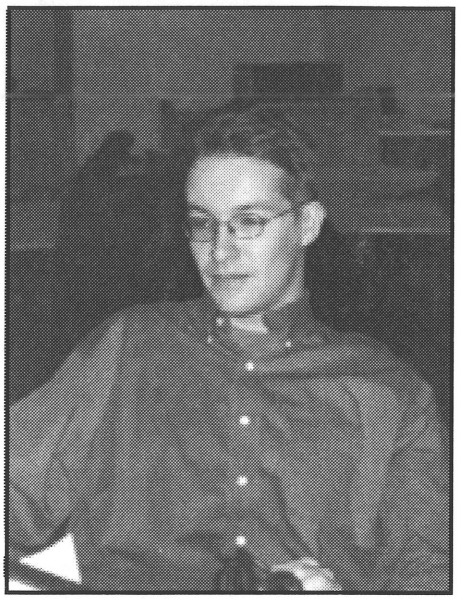
Yliopistoon pääsy on jo saavutus sinänsä. Seuraavaksi tulisi kuitenkin ahkeroida päästäkseen sieltä joskus kunnialla poiskin. Mihin uuden opiskelijan kannattaisi keskittyä informaatiotutkimuksen opinnoissa? Mitä sivuaineita pitäisi valita? Millaista kokonaisuutta opinnoista tulisi rakentaa?

Yliopistossa on tuhottomasti kurssitarjontaa ja aine jos toinenkin kuulostaa kiinnostavalta. Lukujärjestykseen saa mahtumaan paljon enemmän luentoja kuin kursseina pystyy suorittamaan. Tärkeintä tuntuisikin olevan maltillisuus, valintojen päämäärähakuisuus sekä ennen kaikkea rajaaminen ja keskittyminen olennaiseen.

Lähdin liikkeelle tässä anomaalisessa tiedon tilassani turvautumalla pitkäaikaiseen suosikkitiedonlähteeseeni, henkilöön. Tai paremminkin henkilöihin. Kysyin neuvoa informaatiotutkimusta opiskelleilta, tällä haavaa työelämään kiinnittyneiltä henkilöiltä.

Pekka Sallinen aloitti informaatiotutkimuksen opinnot syksyllä 1996. Nykyään hän on töissä Turussa internetkonsultointiyritys Adcoressa, joka tekee digitaalisia businessratkaisuja yrityksille. Siis kokonaisvaltaisia ratkaisuja liiketoiminnan tehostamiseen, mm. nettisivustoja ja kauppapaikkoja. Turun toimisto on osa kansainvälistä Adcore-konsernia, jonka päämaja on Tukholmassa. Pekka Sallisella on ollut oma yritys vuodesta 1995, jonka parissa hän on toiminut mm. atk-tukihenkilönä ja Linux-asiantuntijana. Adcoressa hän työskentelee Team Leader –tittelin alla.

FILE:// Pekka G. Sallinen, 27
>> Team Leader, Adcore Turku.

>> Cabinet Internet-palvelut, 11/99 -03/00. Tehtävinä Linux-palvelinten ylläpito sekä erilaiset ohjelmointitehtävät.

>> Aloitti informaatiotutkimuksen opinnot Oulussa 1996, Tampereela 1997. Siirtynyt työelämään.

>> Sivutoimisena yrittäjänä vuodesta 1995, '97 alkaen opiskelun ohella. Töinä lähinnä sekalaiset ATK-tukitehtävät, Linux-asennukset ja ylläpito sekä laitteisto ja tarvikemyynti.

- Vastuualueenani on pääasiassa Turun toimiston tekniikkaosasto, erityisesti rekrytointiasioiden hoito sekä kehitystehtävät. Osallistun tarvittaessa myös Turun toimiston käytännön asioiden järjestelyyn ja päätöksentekoon.

Tällä hetkellä työn alla on tietojärjestelmien tuotantomenetelmät ja prosessit. Lisäksi Pekan tehtäviin kuuluu tietojärjestelmien suunnittelu.

- Suunnittelu on toisaalta insinööritiedettä, mutta vaatii usein näkemystä busineksesta, eikä loppukäyttäjän tarpeitakaan sovi unohtaa.

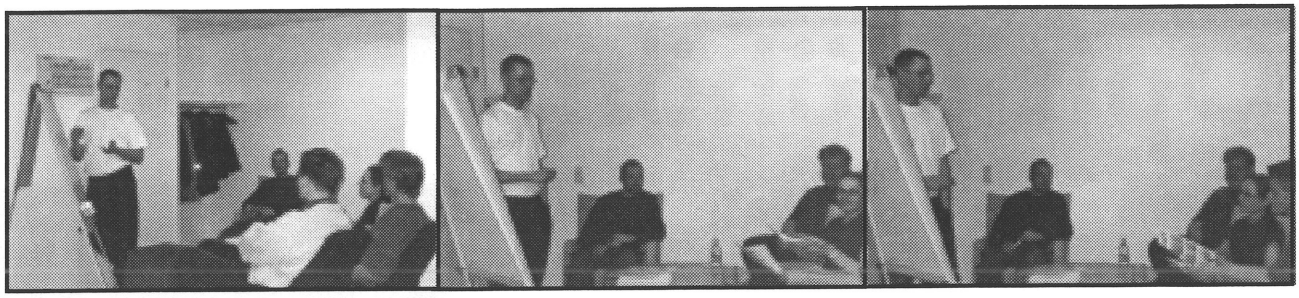
Tampereella Pekka on opiskellut informaatiotutkimuksen lisäksi mm. yrityksen hallintoa sekä tietojenkäsittelyoppia. Tietotekniikkaosaaminen perustuu kuitenkin pitkälti harrastukseen. Hän kertoo tämänhetkisen työtehtävän olevan niin monipuolinen ja vaativakin, että on vaikea nimetä mitään yksittäistä tekijää, joka olisi siihen opettanut.

- Toki yrittäjyys ja muutamat lyhyemmät työsuhteet ovat opettaneet matkan varrella. Yrittäjätausta on tuonut myös tiettyä vastuuntuntoa ja uskallusta.

Informaatiotutkimuksen opinnot ovat Pekan mukaan antaneet perspektiiviä tiedon tarpeiden analyysiin sekä käytännön taitoja tietokantojen suunnitteluun ja ymmärrystä suurten tietomassojen käsittelystä. Sivuaineena yrityksen hallinnon opinnot ovat auttaneet asiantuntijaorganisaation perusteiden ymmärtämisessä ja esimiestyössä.

- Yrityksen hallinto on Tampereen yliopistossa erityisen hyvä aine. Jos vähänkään tuntee mielenkiintoa esimiestehtäviin tai haluaa muuten vain ymmärtää yrityksen johtamista kannattaa suorittaa peruskurssit. Aineopintoihin pääseminenkin oli ainakin itselleni mahdollista; ehkä kävi tuuri, tai sitten olin riittävän röyhkeä.

Pekka lähettää terveiset Niiniluodolle ja toteaa, että tieteellistä metodiikkaa olisi voinut opiskella enemmänkin, samoin

Oppiva työympäristö. Janne ja Petri johdattelevat kuulijoita kuvankäsittelyohjelman saloihin.

filosofiaa ja logiikkaa. Miksei psykologiaakin, mutta tiede menee helposti niin yksityiskohtaiselle tasolle että yleiskuvan saa tarvittaessa hankittua itsekin.

Lisäopintojen tarpeesta kysyttäessä Pekka arvelee että olisi tarvinnut lähinnä teknillisen korkeakoulun kursseja tietojärjestelmien suunnittelusta. Tampereen koulutusohjelmien sisällöt ovat poikenneet aika merkittävästi Espoon vastaavista.

- Tietojenkäsittelyn kurssit keskittyvät (Tampereen yliopistolla) kuitenkin useimmiten liikaa ohjelmointiin, algoritmiikkaan ja muuhun nörtteilyyn.

Team Leader ei vieläkään ole täysin hylännyt opintojen jatkamisen mahdollisuutta, mutta taloudelliset realiteetit pitävät kuulemma opiskeluhaaveet etäisenä ajatuksena. Toimenkuva on vaativa ja nyt on keskityttävä käytännöllisen osaamisen kehittämiseen jotta työn jatkuvuus olisi olemassa.

- Luultavimmin olisi huomattavasti helpompaa, jos olisin jaksanut puurtaa tutkinnon valmiiksi yhtäjaksoisesti. Kun ammatinvalinta tapahtui alalle ajautumalla ei opinnoissakaan ole ollut selvää päämäärää.

Gradun suhteen Pekalla ei ole vielä realistisia suunnitelmia, opinnot ovat niin pahasti kesken. Aiheita on kuulemma päässä pyörinyt, lähinnä luokittelu- ja indeksointimenetelmiin liittyviä. Myös vektorianalyysi, self-organizing maps (neuroverkkojuttuja) ja näiden erilaiset uudet soveltamistavat kiinnostaisivat.

- Alan tutkimus kiinnostaa siinä mielessä että se jossain määrin sivuaa työtä. Varsinainen tutkijaluonne en käsittääkseni ole, vaikka otankin asioista mielelläni selvää ja tavallaan "teen tutkimusta". Tieteellinen ura on kuitenkin niin toisenlainen juttu että se ei oikeastaan kiinnosta, konkreettinen työ on enemmän minun juttuni.

Uusien opiskelijoiden neuvojana Pekka arvelee olevansa huono; hän on aina valinnut vain kursseja jotka ovat kiinnostavia, eikä niin valmistu koskaan. Joitakin neuvoja konkarilta kuitenkin liikenee.

- Tietojenkäsittely ei ole niin olennaista, perusteet ehkä kannattaa kerätä tavalla tai toisella. Ja tehkää ne infon peruskurssit tavalla tai toisella nopeasti pois, ja sitten vain suoraan syventäviin jos sieltä vähänkin kiinnostavaa tavaraa löytyy.

Koska firmassa oli muitakin työntekijöitä päätin udella heidän taustastaan. Tittelien muotoutuminen ja ennen kaikkea niiden sisältö on uusmedia-alalla melko värikästä ja maallikolle vaikeasti aukeavaa. Eräs tiimi Adcoressa muodostuu kokonaan Communication Designer – tittelin alla työskentelevistä ihmisistä.

Pia Puustelli, 34, Communication Designer
Pia Puustelli on myös akateemisen vartin ja vapauden kasvatti. Hän opiskeli Turun yliopistossa kielitieteen laitoksella ranskaa ja suoritti samalla opintoja yhteiskuntatieteellisessä.

- Työnkuvaani Adcoressa kuuluu lähinnä tekstien kirjoittamista sekä käyttöliittymä- ja konseptisuunnittelua. Opiskelin yliopistossa ranskaa ja sivuaineiksi valitsin mm. valtio- ja tiedotusoppia sekä av-kulttuurin kursseja. Tällä hetkellä opiskelen harrastuksekseni hieman webbisivujen koodausta eli HTML:ää.

Pia oli opiskeluaikanaan avustajana TYLkkärissä (Turun Ylioppilaskunnan lehdessä, vrt. Aviisi) sekä Vihreä Lanka -lehdessä.

- Toimitin myös Radio Robin Hoodille ranskankielisiä uutisia yhdessä erään ranskalaisen tuttuni kanssa. Lisäksi olen tehnyt tiedottajan töitä Turun seudun vihreissä.

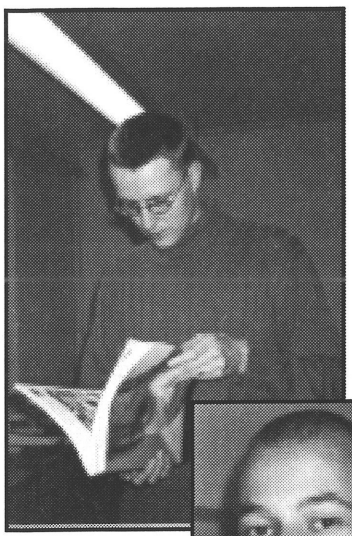
Valmistuttuaan Pia toimi tutkimusapulaisena koulutussosiologian laitoksella. Samalla hän täydensi tutkintoaan sosiologian aineopinnoilla. Pia arvelee toimittajakokemuksen ja tutkimusapulaisen pestin antaneen parhaiten valmiuksia nykyiseen työhön. Hyvänä pohjana ovat myös laaja-alaiset yliopisto-opinnot.

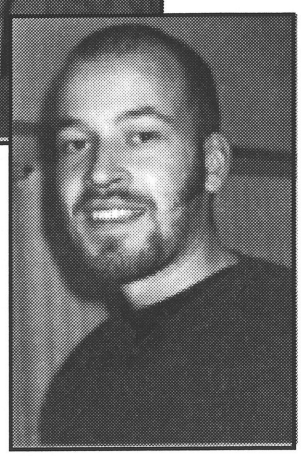
- Kiinnostavinta työssäni on toimenkuvan laajuus, saan olla konseptien rakentamisessa mukana suunnitteluvaiheesta toteutukseen.

Janne Puurunen, 24, Communication Designer
Janne Puurunen tekee tiimissä graafista ja konseptisuunnittelua. Hän suunnittelee sivuille ilmeen eli luo graafisesti suurempia linjoja, joiden mukaan webdesigner koodaa lopulliset sivut.

- Visuaalisen ilmeen lisäksi ideoin sivustoille sisältöä sekä mietin miten tämän kaiken voisi nivoa yhteen osaksi integroitua markkinointiviestintää... eli teen konseptisuunnittelua.

Jannella on takanaan pitkä historia mainostoimistossa ad-assistenttina ja tuotanto-ad:na. Päivätyön ohella hän on aina

Viestinviejät. Petri Kalske (ylh.) ja Janne Puurunen, kommunikaation suunnittelijat.

tehnyt graafista suunnittelua myös harrastusmielessä. Omat projektit antavat vapaammat kädet toteutukseen.

- Urani lähti liikkeelle kansanopistosta, jossa opiskelin visuaalista viestintää. Samaan aikaan suoritin Jyväskylän yliopistossa graafisen suunnittelun appron. Mainostoimistoduunin ja nyt tämän työn ohella olen opiskellut Markkinointi-instituutissa nelivuotisella MAT-linjalla. Siellä on käyty markkinointiviestintää läpi hyvin laaja-alaisesti. Koulutuslinjani on painottunut visuaaliseen suunnitteluun.

Mikä kokemus on sitten eniten vaikuttanut nykyiseen työpaikkaan? Janne uskoo kokonaisuuden ratkaisevan.

- Oma harrastus ja kiinnostus, työnteko, opiskelu...kaikki yhdessä. Lisäksi olen ollut aina kiinnostunut tietokoneista ja internetistä ja olen pyrkinyt pysymään niiden kehityksessä mukana. Tarkkailen surffaillessani muiden tekemiä visuaalisia ratkaisuja ja mietin erilaisia toteutustapoja. Netissä sivujen täytyy olla ennen kaikkea sekä visuaalisesti toimivat että helppokäyttöiset, kevyet, loogiset ja sitä rataa...

Petri Kalske, 27, Communication Designer
Petri Kalske on opiskellut yliopistossa valtio-oppia. Sivuaineina hänellä on ollut mm. viestintää ja taloustiedettä. Adcoressa Petri tekee konseptisuunnittelua.

- Lähestyn sitä sekä visuaaliselta että tekstipuolelta. Lisäksi suunnittelen strategista markkinointia sekä hoidan projekti- ja asiakashallintaa.

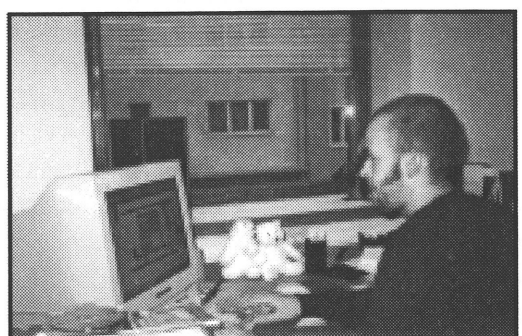
Akateemisen koulutuksen lisäksi Petri kävi muutama vuosi sitten media-assistentin ammattitutkintoon johtavan koulutuksen Turun aikuiskoulutuskeskuksessa. Koulutuksessa käytiin läpi kuvankäsittely- ja taitto-ohjelmia, mainosten visuaalista ilmettä mm. väriopin ja lay outin keinoin, journalistista tekstin kirjoittamista, media-analyysia, markkinointia, tietojenkäsittelyä... Koulutus on ammattitutkintoon valmistavaa ja suunnattu henkilöille, jotka omaavat taitoja jo entuudestaan.

Petrillä on taustallaan mainostoimistokokemusta, viestinnän opetusta ja freelance-töitä sekä projektiluontoisia taitto- ja kampanjasuunnittelutöitä mm. Turun kaupungille. Tärkeä kokemus oli yli kaksivuotinen päätoimittajuus ainejärjestön lehdessä.

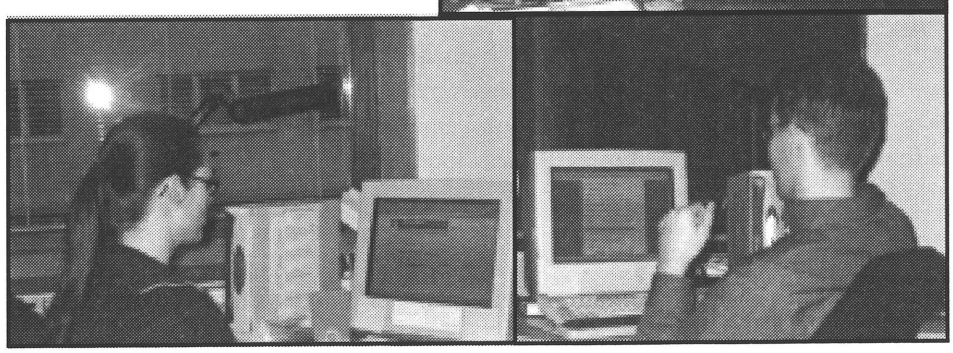
Sarja jatkuu.

Teksti ja kuvat: Katja Hilska

Näyttötyöläiset. Uusmediatoimistossa tärkein työväline on tietokone. Toimivat verkkoyhteydet ovat välttämätön edellytys tehokkaalle työpäivälle.

Work'n'Play. Sisällöntuottaja antaa puurtamisen lomassa tilaa myös lapsenmielelle.

Humanisti työssä. Pia Puustelli tuottaa teksteillä sisältöä sähköiseen mediaan.

Arkijärkeä tietokoneelle

Internetissä on ainakin kaksi saittia, joilla voi kokeilla omia kasvatuksellisia lahjojaan. Mm. Time ja Wired -lehdissä noteeratut projektit pyrkivät rakentamaan tietokoneelle ihmisen luonnostaan hallitsemaa arkijärkeä.

Tekoälyn rakentamisessa joudutaan lähtemään liikkeelle yksinkertaisista perusasioista, sillä vasta näiden pohjalle on mahdollista rakentaa todellista tietoisuutta. Koneille täytyy selittää asiat yksinkertaisemmin kuin pikkulapsille. Opetettavat asiat liikkuvat ainakin projektien alkuvaiheessa tasolla "vesi on märkää, lapset ovat nuorempia kuin äitinsä, punainen on väri".

Mielen palaset

Mindpixel "digitaalisen tajunnan mallintamisprojekti" kokoaa tekoälylleen arkijärkeä yksinkertaisilla kyllä/ei-kysymyksillä. Sivuilla kävijöiden tehtävänä on kasvattaa mindpixelin "tietämyskantaa", jonka pohjalta se pyrkii rakentamaan todellisuudenkuvaansa. Vierailijan ensimmäisenä tehtävänä on kysyä koneelta yksinkertainen kysymys, jonka vastauksen kone pyrkii päättelemään rakennetun älynsä avulla. Tämän jälkeen kävijälle esitetään lista muiden käyttäjien kirjoittamia kysymyksiä, joihin on vastattava "oikein" tai "väärin". Tämän pitäisi lisätä tietokoneen järkeä.

Osa Mindpixelille esitetyistä kysymyksistä on jo lähtökohdiltaan vääriä, mikä vaikeuttaa vastaamista ja nakertaa projektin uskottavuutta. Kysytään mielipiteitä tai muita yksilökohtaisia asioita esim. "ketä sinä rakastat?", "onko tšekkiläinen olut maailman parasta?" Mindpixel tarvitsee kipeästi vastuuntuntoisia opettajia. Koneen mukaan esim. tähtitaivas on samanlainen joka puolella maapalloa ja Antarktis ja Arktis eivät ole napaseutuja. Se toteaa myös lauseen "lapset syntyvät vaatteet päällä" olevan totta. Toisaalta Mindpixel vakuuttaa olevansa nopea oppimaan, joten ehkä asiat ovat jo selkeytyneet sillekin.

Avoimin mielin

MIT Media Labin projekti Open Mind pyrkii ensisijaisesti kasvattamaan koneensa tietämystä, mutta kieltämättä tämän maalaisjärjen rakentaminen on myös haastavaa ajanvietettä kävijälle. Open Mindin järjestelmässä on yli kaksikymmentä tapaa opettaa konetta, mm. valokuvien kuvailu, erilaisuuksien ja yhtenäisyyksien löytäminen kahden sanan välillä sekä summittaisten lauseiden yhdistäminen.

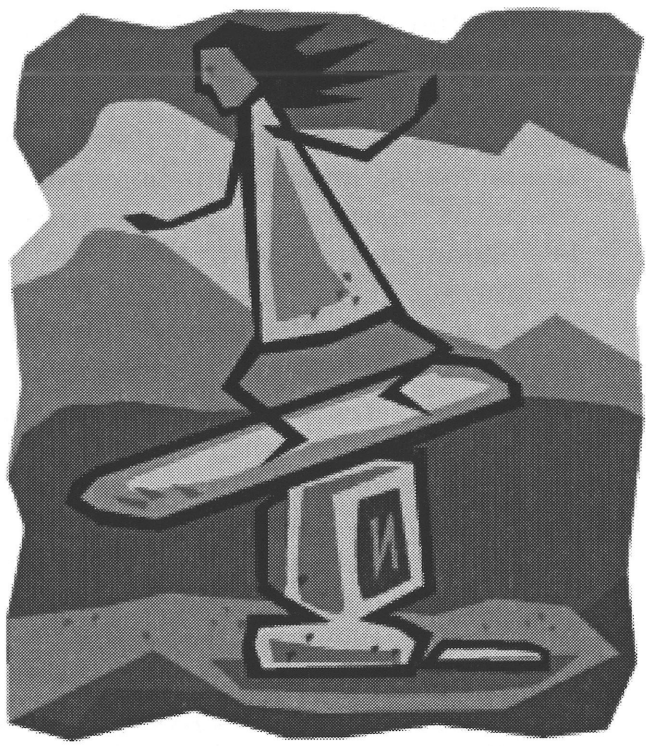
Määrä haastaa laadun

Open Mind vaikuttaa ainakin ensituntumalta Mindpixeliä ammattimaisemmalta ja totisemmalta. Käyttäjä joutuu pinnistelemään omankin tietämyksensä parissa ja kaivamaan muististaan asioita joita ei tiennyt siellä olevankaan. On myös tietyllä tavalla terapeuttista huomata mitä kaikkea me ihmiset itse asiassa tiedämme ja pidämme itsestäänselvyytenä. Milloin viimeksi olet miettinyt eroja tai yhtäläisyyksiä esim. puutarhan ja trukin välillä? Myös muiden ihmisten tietokantaan tallettamia tietoja pääsee selailemaan. On mielenkiintoista verrata omaa tiedontalletustasoaan muihin, sillä jotkut käyttäjät tuntuvat naputtelevan koneelle pääasiassa matemaattisia kaavoja.

Open Mindin käyttäjät tuntuvat ainakin yrittävän olla kunnon kasvatuksellisia "vanhempia" lapselleen. Mindpixel taas tuntuu keränneen lähinnä alaikäisiä nettisurffaajia, jotka esittävät epäasiallisia kysymyksiä ja vääristävät tekoälyä entisestään. Open Mindin tietokannassa oli marraskuun alussa yli 90 000 lausetta ja vajaat 2300 rekisteröitynyttä käyttäjää. Mindpixel hurrasi jo syyskuussa omaavansa 250 000 "mindpixeliä" ja 26 000 käyttäjää. Eli tiedonpaljoudella ei yhä edelleenkään ole mitään tekemistä sen laadun kanssa.

Mindpixel: http://www.mindpixel.com
OpenMind: http://commonsense.media.mit.edu

Netissä koko maailma

Planet Project on tutustumisen arvoinen saitti sekä viihdyttävyytensä että globaalisen otteensa vuoksi. PP on vähän enemmän kuin verkkomaailman kattava gallup. Se pyrkii etenemään digitaalisten rajojen yli viemällä haastattelijansa myös sellaisten ihmisten luo, joilla ei ole pääsyä verkkoyhteyksiin. Nämä (onnellisesti) tietoyhteiskunnan reunamille jääneet esitellään sivuilla lyhyesti vastausten yhteydessä. Eräs mies oli heimopäällikkö Amazonista, toinen vuohipaimen Afrikasta ja kolmas australialainen vanhempi herra, jonka kaikkein teknologisimmat arkivälineet ovat haarukka ja veitsi.

Planet Projektin sivuilla voi ottaa osaa gallupeihin ja vastaamisen jälkeen verrata tuloksiaan muihin osallistujiin. Käyttö edellyttää lyhyttä rekisteröintiä. On mielenkiintoista huomata miten pieni hajonta joissakin vastauksissa on tai toisaalta huomata edustavansa vain pientä ryhmää vastaajista. Yllättävintä on miten yksimieliseltä (läntinen) maailma vaikuttaa näissä mm. terveyttä, lääketiedettä, kasvatusta ja lainsäädäntöä koskevissa kysymyksissä. Planet Projektin läpi maailma näyttää kerrassaan harmoniselta paikalta elää.

http://www.planetproject.com

Lisää visaa!

Mielenkiintoisia gallupeja ja kyselyjä tuntuu pursuavan netistä kun kerran pääsee alkuun. Emode valloittaa tyttömäisellä innostuksellaan. Sivusto tarjoaa kävijänsä ratoksi kymmeniä ystäviä, uraa, terveyttä, parisuhdetta ja omaa persoonallisuutta koskevia testejä. Ote on naislehtimäinen ja hyvin, hyvin viihteellinen.

Mutta ei satunnaisessa irroittelussa ja hauskanpidossa ole mitään pahaa netissäkään. Testit tuntuvat hyvin naisellisilta myös siinä mielessä, että ystävien osallisuudelle annetaan suurta arvoa. Ensinnäkin suhteita ja uskollisuutta voi arvioida testien avulla. Lisäksi läpikäymänsä testin voi myös lähettää ystävälleen tai jollekulle muulle, jonka kanssa haluaa verrata tuloksia. Käypä kokeilemassa, mikä väri olet. Minä olen vihreä.

http://www.emode.com

Teksti: Katja Hilska

miekkailu

Miekkailu on todella perinteikäs urheilulaji. Harva muu laji voi kehua Suomessa yli 300-vuotisella historialla - miekkailua on opetettu Suomessa 1600-luvun puolivälistä alkaen, aina siitä lähtien kun Turun yliopisto perustettiin. Miekkailuhan kuului aikoinaan jokaisen sivistyneen miehen taitoihin (vain aatelisilla ja yliopistojen opiskelijoilla oli ylipäätään oikeus kantaa miekkaa) ja edelleenkin armeijassa sitä opetetaan upseerioppilaille. Laji on tietysti muuttunut paljon vuosien varrella. Enää miekkailutaito ei ole välttämättömyys hengissäpysymisen edellytyksenä kaksintaistelukulttuurin kadottua (hyvä niin: Ranskassa kuoli 1500-luvun lopulla kahden vuosikymmenen aikana 10 000 aatelismiestä kaksintaisteluissa) ja laji on urheilullistunut. Muutos tapahtui 1800-luvun lopulla, kun kaksintaistelut kiellettiin kaikkialla Euroopassa. Nykyisin kovimmat kamppailut käydään olympia-areenoilla panoksena raha eikä kunnia kuten kaikessa muussakin urheilussa. Miekkailu on luonnollisesti ollut olympialaji jo Ateenasta 1896 alkaen.

Miekkailussa käytetään kolmea erilaista asetta. Kaksintaisteluaseesta kehittynyt kalpa on Suomessa tavallisin (ylipäätään lajin harrastajia on Suomessa toistatuhatta) ja aseista kenties helpoin. Se on aseista isoin, painaen 750 grammaa ja sen tunnistaa parhaiten kädensuojuksesta, kokillista, joka on iso ja pyöreä. Kalvan kärjessä on painonappi, joka pistettäessä painuu pohjaan ja rekisteröi osuman. Kilpailijat onkin yhdistetty johdoilla pisteenlaskukoneeseen, joka sitten näyttää valomerkillä kumpi osui, poistaen kaiken epäselvyyden siitä kumpi osui ensin (jos osumat tulevat puolen sekunnin sisään, näyttää kone yhtäaikaista osumaa). Kalvan osuma-aluetta on koko vartalo.

Ratsuväen sapelin jälkeläinen säilä on minun suosikkiaseeni, mutta ei kovin suosittu Suomessa. Se eroaa muista aseista sikäli, että sillä saa myös lyödä pelkän pistämisen lisäksi. Se on kalpaa kevyempi, vain 500 grammainen ja terältään varsin ohut ja taipuisa (tosin vain sivusuunnassa). Säilän kokilli on samoin isohko, mutta muodoltaan erilainen kuin kalvassa, sillä sen päätarkoitus on suojata sormia. Säilän osuma-alue on myös rajattu, vain ylävartaloon (torso, kädet, pää) tulleet osumat lasketaan. Säilämiekkailu on nopeaa ja aggressiivista: se saa adrenaalinin virtaamaan toden teolla. Sähköaseitakin käytettäessä säilä on tuomaripeliä, sillä siinä käytetään etuoikeussääntöjä (joista lisää floretin yhteydessä).

Viimeinen aseista on opetus- ja harjoitteluaseeksi alunperinkin kehitetty floretti, jota pidetään jossain määrin naisten ja lasten aseena. Se on säilän tapaan kevyempi, puolikiloinen. Itse en ole koskaan florettia kokeillut, mutta se on jonkinlainen välimuoto kalvan ja säilän välillä. Se on pistoase, mutta osuma-alue on rajattu pelkkään torsoon. Floretillakin käytetään etuoikeussääntöjä. En käy niitä kovin perusteellisestiselvittämään, mutta tässä lyhyesti: jos molemmat osuvat yhtä aikaa, pisteen saa se, jolla on etuoikeus. Etuoikeuden saa lähtemällä hyökkäykseen ja sen menettää

hyökkäämällä epäonnistuneesti, jolloin sen taas saa se, joka hyökkää nopeammin. Tämän vuoksi ammattilaistason säiläottelut ovat usein varsin monotonisia, sillä ei ole mitään mieltä antaa vastustajalle etua - siksi kumpikin ottelijoista lähtee heti "Allez!"-aloitusmerkistä toista kohden.

Mitä miekkailu sitten vaatii harrastajaltaan..? Miekkailua on kutsuttu fyysiseksi shakiksi, mikä ei ole lainkaan hullumpi vertauskuva. Fyysistä touhu on, vaikka sitä ei heti uskoisi. Varsinkin säilämiekkailu on hyvin verrattavissa vaikkapa sulkapalloon kaikessa edestakaisin juoksemisessaan. Kyse on kuitenkin enemmän nopeus- kuin voimalajista. Tärkeää on myös henkinen puoli, vastustajan toimien ennakointi ja virheiden hyväksikäyttö. Kilpailuissa otellaan pisto kerrallaan viiteen tai viiteentoista pistoon. Aikaa on neljä tai yhdeksän minuuttia. Kahden tasaväkisen ottelijan välinen kamppailu on kaunista katsottavaa.

Miekkailussa korostuvat myös historialliset perinteet. Iso osa miekkailun tekniikasta on kehitetty Aurinkokuninkaan hovissa 1600-luvulla ja kenties juuri siitä johtuen termistö on isoksi osaksi ranskaa. Otteluissa tuomarin käyttämät ilmaisut ("Etes-vous prêts?","Allez!","Halte!") ja liikkeiden nimet (jotka osaan kyllä lausua, mutta kirjoittaa en kyllä uskalla ranskantaidoillani) esimerkiksi. Herrasmiesmäiset ja ritarilliset perinteet kuuluvat asiaan: miekkailijat tervehtivät toisiaan ja tuomaria ottelun alussa kunnioittavasti, ottelussa ei saa pakoilla tai kääntää selkäänsä vastustajalle, hävinnyttä ei saa halveksia, ottelun lopuksi vastustajaa kätellään ym.

Tässä vaiheessa useimmat varmaan miettivät että sattuuko se. Ei satu, paljoa ainakaan. Miekkojen kärjet päättyvät tylppään nuppiin ja terät ovat taipuisia. Miekkailupuvut (joiden valkoinen väri periytyy kaksintaisteluajoilta, ensimmäiseen vereen taisteltaessa valkoisesta puvusta verijäljet näkyivät hyvin) suojaavat hyvin, takit varsinkin ovat ensisijaisilta osuma-alueilta (oikea käsivarsi, rinta) tukevasti pehmustettuja. Riskit liittyvät lähinnä rikkoutuviin aseisiin, katkenneesta miekasta lentäneeseen sirpaleeseen on miekkailijoita kuollut. Alasuojan käyttö on tietysti suositeltavaa ja naisilla rintasuojus kuuluu pakolliseen varustukseen. Kallis harrastus ei kuitenkaan ole, sillä omia varusteita ei välttämättä tarvitse. Seuroilta löytyy ylimääräisiä vasta-alkajille. Lisäksi varusteita voi saada kätevästi käytettyinä kokeneempien miekkailijoiden siirtyessä kilpailukelpoisiin varusteisiin, Itse ostin oman pukuni 150 markalla. Uusi helposti maksanut tuhatkin markkaa. Oman miekan omistamisessa on tietysti hohtonsa...

Tampereella toimii Kalpaveljet -niminen miekkailuseura, joka harjoittelee Nääshallissa. Alkeiskursseja järjestetään säännöllisesti, seuraava ilmeisesti tammikuussa. Lisätietoja voi kysellä Risto Kanervalta,03-2228878. Historiallisen tiedon lähteenä käytin Suomen miekkailuliitton nettisivuja, jotka löytyvät osoitteesta http://www.miekkailuliitto.fi. Kannattaa käydä katsomassa jos laji kiinnostaa.

Teksti: Mikko Saari

Kieliteknologeille riittää kysyntää

Niin yksityisellä kuin julkisellakin alalla on pula ammattilaisista, joilla on sekä humanistista että teknologista osaamista. Kieliteknologian opintoja monipuolisesti suorittaneen opiskelijan ei tarvitse huolehtia tulevaisuudestaan. Töitä riittää nyt ja jatkossa.

Kieliteknologeja tarvitaan useissa eri paikoissa kuten kieliteknologian, kielenkääntämisen sekä tele- tietokone- ja internetalan yrityksissä. Miltä kuullostasi esimerkiksi työ, jossa kehität erilaisia kieliteknologian opetussovelluksia vaikkapa uusmediayrityksille?

Kieliteknologia on kielitieteellisen tiedon soveltamista luonnollista kieltä käsittelevissä tietotekniikan sovelluksissa. Rakenteilla olevan kieliteknologian opetuksen verkoston tarkoituksena on edistää kieliteknologian ja sitä lähellä olevien oppiaineiden valtakunnallista opetusyhteistyötä. Verkosto aloittaa toimintansa vuoden 2001 alusta. Mukana verkostossa on kahdeksan yliopistoa, joista kaksi on teknillisiä korkeakouluja.

Tamperen yliopisto ja teknillinen korkeakoulu tarjoavat laajasti kieliteknologian opetusta. Mukana olevat laitokset ovat filologia I, informaatiotutkimus, käännöstiede, puheoppi ja tietojenkäsittelytieteet. Tampereen teknillisestä korkeakoulusta opetusta tarjoavat signaalinkäsittelyn laboratorio ja digitaalijatietokonetekniikan laitos. Tarkoituksena on kuitenkin, että opiskelijat innostuisivat valitsemaan muidenkin yliopistojen opetustarjonnasta kieliteknologian opintoja. Tarjolla on lähes kaikki Suomessa oleva kieliteknologiaan liittyvä opetus.

Kieliteknologiaa saa lukea kuka haluaa. Tampereen yliopiston opiskelija voi valita kieliteknologian opintoja vapaasti kuten muissakin sivuaineissa. Jos kieliteknologia alkaa kiinnostaa enemmänkin niin myös muissa yliopistoissa opiskeleminen on mahdollista. Kieliteknologiaa pääsee opiskelemaan kaikkialla verkostossa jättämällä oman yliopistonsa opintosihteerille hakulomakkeen. Ensimmäiset pioneeriopiskelijat ovat jo aloittaneet kaupallisen kieliteknologian opinnot Helsingin yliopistossa. Vastavuoroisesti odotamme saavamme Tampereen yliopistoon vierailevia kieliteknologian opiskelijoita.

Kieliteknologiaa voi opiskella sen verran kuin hyvältä tuntuu. Täyden 20 opintoviikon opintokokonaisuuden suorittaminen on myös mahdollista. Tällöin suoritetaan ensin yleisen kielitieteen perusteita, joihin kuuluu muun muassa fonetiikan, morfofonologian ja semantiikan harjoituksia. Kieliteknologia vaatii myös jonkin verran matematiikan ja atk:n taitoja. Tähän tarkoitukseen kieliteknologeille on räätälöity omat soveltavat kurssit. Tietotekniikassa opetellaan esimerkiksi Unixin, SGML:n ja XML:n perusteita.

Eriytyvissä opinnoissa opiskelija voi suuntautua omien mieltymystensä mukaan. Suuntautumisvaihtoehto voi olla esimerkiksi puheteknologia, jolloin opiskelijan valinnat painottuvat muun muassa puheopin tarjontaan tai Helsingin teknillisen korkeakoulun akustiikan ja äänenkäsittelytekniikan laboratorion opetukseen. Vastaavasti tiedonhaun kieliteknologiasta kiinnostunut valitsee informaatiotutkimuksen, tietojenkäsittelytieteiden ja signaalinkäsittelyn laboratorion opetustarjonnasta sopivia kursseja. Kieliteknologian jatko-opintoja voi suorittaa aina tohtorin tutkintoon asti Helsingin yliopiston yleisen kielitieteen laitoksella.

Lisätietoja verkostosta löytyy osoitteesta: http://www.ling.helsinki.fi kieli-teknologia/verkosto/

teksti: Marjaana Pynnönen